

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

26 ianuarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență :

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena, Boico Victor,

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către avocatul Pagu Alexandru cu inculpatul Apopii Nicolai, prin care solicită casarea sentinței Judecătoriei Drochia (sediul Râșcani) din 15 mai 2018 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 01 septembrie 2020, în cauza penală privindu-l pe

Apopii Nicolai Xxxx, născut la xxxxxx, originar și domiciliat în s. xxxxxx, r-nul xxxxxx.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 04.05.2015 – 15.05.2018 (prima instanță);
2. 08.06.2018 – 12.09.2018 (instanța de apel);
3. 22.11.2018 – 22.01.2019 (instanța de recurs ordinar);
4. 21.02.2019 – 01.09.2020 (instanța de apel);
5. 09.11.2020 – 26.01.2021 (instanța de recurs ordinar).

Asupra recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Drochia /sediul Râșcani/ din 15 mai 2018, procesul penal în privința lui Apopii Nicolai pe art. 27, 186 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, a fost încetat din motiv că fapta lui constituie o contravenție.

Apopii Nicolai a fost recunoscut vinovat în comiterea contravenției prevăzute de art. 13, 105 Cod contravențional.

În temeiul art. 30 alin. (1), (2) Cod contravențional, a fost absolvit de răspundere contravențională, în legătură cu expirarea termenului de prescripție a răspunderii contravenționale.

Acțiunea civilă înaintată de către Bibos Nicolae în partea ce ține de încasarea prejudiciului material a fost respinsă.

Acțiunea civilă înaintată de către Bibos Nicolae în partea ce ține de încasarea

prejudiciului moral a fost admisă parțial, fiind dispusă încasarea de la inculpat în beneficiul părții vătămate a prejudiciului moral în mărime de 1000 lei, în rest acțiunea civilă a fost respinsă.

1.1. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, potrivit rechizitoriului, inculpatul Apopii Nicolai, în noaptea spre 03 septembrie 2014, aflându-se la iazul ce îi aparține lui Bibos Nicolae, din s. Baraboi, r-nul Dondușeni, prin înțelegere prealabilă, împreună și de comun acord cu două persoane neidentificate de organul de urmărire penală, intenționat, având scopul de a sustrage pește, pe ascuns, a întins plasele de pescuit, însă din cauze independente de voința acestuia nu și-a dus intențiile sale până la sfârșit, pe motiv că a fost observat și reținut de proprietar, care a depistat în una din plasele întinse în iaz, pește de soi carp și fitofag, în sumă totală de 608,00 lei.

Organul de urmărire penală a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. 27, 186 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, ca tentativă de furt, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile, săvârșite de două sau mai multe persoane.

Prima instanță a constatat că inculpatul Apopii Nicolai, în noaptea spre 03 septembrie 2014, aflându-se la iazul ce îi aparține lui Bibos Nicolai, din s. Baraboi, r-nul Dondușeni, având scopul de a sustrage pește, pe ascuns, a întins plasele de pescuit, însă din cauze independente de voința acestuia nu și-a dus intențiile sale până la sfârșit, pe motiv că a fost observat și reținut de proprietar, care a depistat în una din plasele întinse în iaz, pește de soi carp și fitofag, în sumă totală de 608,00 lei.

În urma examinării prezentei cauze, prima instanță a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. 13 și 105 Cod contravențional, ca tentativă de sustragere în proporții mici din avutul proprietarului, prin furt.

2. Sentința primei instanțe, a fost atacată cu apel de către avocatul Anușca Georgeta în numele inculpatului Apopii Nicolai, solicitând casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat, iar acțiunea civilă să fie respinsă.

Apelantul a invocat că:

- este eronată, potrivit art. 466 lit. d), e) Cod contravențional, soluția instanței, precum că fapta săvârșită de inculpat constituie o contravenție, deoarece nu au fost stabilite elementele acesteia;

- declarațiile martorului Trancalan Victor poartă un caracter de răzbunare, or acesta a încercat în cadrul audierii să ascundă conflictul pe care îl avea cu Apopii Nicolai, iar instanța de judecată nu a dat apreciere declarațiilor acestui martor;

- declarațiile părții vătămate, în partea în care ultimul afirmă cum l-a prins pe

inculpat în iaz, sunt contradictorii cu celelalte probe administrate și anume cu declarațiile martorilor;

- partea vătămată o dată a declarat că în jurul orei 23:00 l-a văzut pe inculpat, cu încă două persoane în motocicletă, în timp ce era la pândă, apoi că a fost sunat de o persoană care l-a anunțat despre faptul că inculpatul trecea pe lângă iaz, și dânsul peste o oră a venit la iaz, apoi că la prins pe inculpat cum pune plasa în iaz, pe care a scos-o, iar celelalte le-a lăsat în iaz pentru a fi fotografiate a doua zi de polițiști;

- declarațiile polițiștilor intră în contradicție cu declarațiile părții vătămate, deoarece ultimii au relatat că nu au cunoscut despre existența a cărorva plase în iaz sau pește, lucru demonstrat și prin procesul-verbal de cercetare la fața locului, efectuat între orele 02:50-03:20, în cadrul căruia a fost supusă cercetării motocicleta de model „Ural”, în care era o plasă de pescuit, alte careva obiecte supuse cercetării nu au fost;

- procesul-verbal de cercetare la fața locului efectuat a doua zi, în cadrul căruia în iaz s-a depistat o plasă de 200 metri, contravine cerințelor art. 118 alin. (4) Cod de procedură penală, urmând a fi exclus ca probă;

- organul de urmărire penală nu a fost în drept să efectueze o cercetare suplimentară, din moment ce în cadrul primei cercetări, efectuate în timpul nopții, dânsii au avut posibilitatea să retragă din iaz plasa de pescuit și să efectueze fotografii;

- instanța a pronunțat o hotărâre în lipsa probelor care ar demonstra vinovăția inculpatului, iar toate dubiile urmează a fi interpretate în favoarea inculpatului.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 12 septembrie 2018, apelul declarat a fost respins, ca nefondat.

3.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat, că nu există dubii rezonabile privind vinovăția inculpatului în comiterea tentativei de sustragere a peștelui, fiind prezente suficiente probe care demonstrează că ultimul în noaptea spre 03.09.2014, aflându-se la iazul din satul Baraboi, r-nul Rîșcani, având scop de a sustrage pește, pe ascuns, a întins plasele de pescuit, însă nu și-a dus intențiile sale până la capăt din cauze independente de voința sa, or, a fost observat și reținut de Bibos Nicolae.

În cadrul ședinței instanței de apel, partea apărării a înaintat o cerere, prin care a solicitat excluderea probei - procesului verbal din 03.09.2014, de cercetare la fața locului, făcând trimitere la prevederile art. 251 Cod de procedură penală.

Această solicitare a fost respinsă de către instanța de apel ca nefondată, deoarece actul de urmărire penală poate fi contestat cel târziu în cadrul judecării cauzei în instanța de judecată, or, actul dat a fost perfectat în prezența lui Apopii

Nicolai și acest act nu cade sub incidența prevederilor art. 251 alin. (2) Cod de procedură penală, nefiind lovit de nulitate absolută, fapt ce permite contestarea acestuia în orice etapă a procesului.

De asemenea, instanța de apel a menționat că, prima instanță a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate o apreciere legală, corect ajungând la concluzia privind confirmarea faptei imputate inculpatului, exprimată prin tentativă de sustragere pe ascuns a peștelui din iazul ce aparține lui Bibos Nicolae, precum și, că acțiunile lui nu constituie infracțiunea tentativei de furt prevăzută la art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, ci reprezintă o faptă prejudiciabilă contravențională - tentativă de sustragere în proporții mici din avutul proprietarului prin furt, prevăzută de art. 13, 105 Cod contravențional.

4. Avocatul Pagu Alexandru, cu inculpatul Apopii Nicolai au declarat recurs ordinar și invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală precum și încălcarea art. 6 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, au solicitat casarea hotărârilor adoptate și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat pentru fapta incriminată în baza art. 186 alin. (2) Cod penal.

În motivarea recursului depus, recurenții au invocat că:

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și anume: nu a dat apreciere declarațiilor martorului Trăncălan Victor, care aflându-se în situație de conflict cu inculpatul, având teme de răzbunare, i-a comunicat lui Bibos Nicolae, precum că Apopii Nicolai a sustras peștele din iazul lui Bibos Nicolae, or, Trăncălan Victor nu deținea această informație, dar a inventat-o, context în care declarațiile părții vătămate, vin în contradicție cu declarațiile martorilor Griga Alexandru și Șeremeta Iurie, precum și cu procesele-verbale de cercetare la fața locului, care au fost întocmite contrar prevederilor legale și se contrazic între ele;

- instanța de apel incorect a dedus că în declarațiile părții vătămate nu există contradicții, pe când acestea se combat prin procesul-verbal de audiere a lui Bibos Nicolae la faza urmăririi penale, procesul verbal de confruntare între Bibos Nicolae și Apopii Nicolai, declarațiile date în prima instanță și în instanța de apel;

- lipsită de fundament juridic este și respingerea de către instanța de apel a cererilor detaliate a tuturor încălcărilor admise la faza urmăririi penale, invocate de avocatul Pagu Alexandru, de nulitate a probelor, precum că inculpatul urma la etapa de finisare a cauzei penale și la judecarea cauzei în prima instanță să invoce încălcările respective;

5. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 22 ianuarie 2019, a fost admis recursul ordinar declarat de către avocatul Pagu Alexandru

și inculpatul Apopii Nicolai, fiind casată total decizia Curții de Apel Bălți din 12 septembrie 2018, și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Pentru a decide astfel, instanța de recurs a menționat că, în conformitate cu jurisprudența națională, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte.

În pofida acestor prescripții legale, instanța de recurs a remarcat că, potrivit descriptivului sentinței, prima instanță, a admis următoarele omisiuni:

a) inițial, în descriptiv, a descris fapta criminală, considerată ca fiind dovedită, că inculpatul: **„prin înțelegere prealabilă, împreună și de comun acord cu două persoane neidentificate de organul de urmărire penală, intenționat, având scopul de a sustrage pește, pe ascuns, a întins plasele de pescuit..., Organul de urmărire penală a încadrat acțiunile inculpatului pe art. 27, 186 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, ca tentativă de furt, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile, săvârșite de două sau mai multe persoane”**, nestatuând și proporțiile daunei cauzate, dar indicând în fapta săvârșită elementul calificativ din art. 186 alin. (2) lit. b) Cod penal - **săvârșite de două sau mai multe persoane**, și care nu se regăsește în dispoziția art. 105 Cod contravențional, mai menționând că probele: **„dovedesc existența evenimentelor din rechizitoriu...”**, însă ulterior a reținut divergent că: **„fapta inculpatului constituie contravenție, urmând a-l recunoaște vinovat în comiterea contravenției prevăzute de art. 13, 105 Cod contravențional, cu încetarea procesului contravențional în legătură cu intervenirea termenului de prescripție”**.

Totodată, în dispozitiv s-a contrazis dispunând: **„Apopii Nicolai se recunoaște vinovat în comiterea contravenției prevăzute de art. 13, 105 Cod contravențional, În temeiul art. 30 alin. (1), (2) Cod contravențional, se absolvă de răspundere contravențională, în legătură cu expirarea termenului de prescripție a răspunderii contravenționale”**, nefiind clar dacă sentința pronunțată este de condamnare sau de încetare.

Or, art. 105 Cod contravențional prevede răspundere contravențională pentru sustragerea în proporții mici din avutul proprietarului prin furt, dar fără circumstanțe agravante.

Prin urmare, furtul săvârșit de două sau mai multe persoane, indiferent de mărimea și costul celor sustrase, nu poate fi considerat drept sustragere în proporții mici, faptele urmând a fi încadrate conform art. 186 alin. (2) lit. b) Cod penal.

b) a trecut în revistă toate probele administrate pe caz, însă nu a apreciat fiecare probă administrată pe caz separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele concrete, de fapt și de drept, invocate în rechizitoriu, nu a indicat motivele pentru care a respins versiunile și probele aduse în sprijinul apărării, în special privind divergențele în declarațiile părții vătămate și a martorilor audiați.

Astfel, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii.

Concomitent, instanța de recurs a notat că, instanța de apel, nu a respectat prescripțiile de drept statuate la art. 414 alin. (1) și (5), art. 417 alin. (1) pct. 8), art. 419 Cod de procedura penală, or, conform descripțivului deciziei atacate a fost reținut că instanța de apel:

a) nu a reacționat în modul prevăzut de lege asupra erorilor de drept comise de prima instanță, nominalizate supra, repetându-le întocmai, nu a desființat sentința și nu a rejudecat cauza potrivit regulilor generale, menținând o sentință nemotivată și neîntemeiată legal.

Mai mult decât atât, a constatat inițial că: „*prima instanță corect a ajuns la concluzia privind confirmarea faptei imputate inculpatului*”, or, fapta incriminată inculpatului este cea prevăzută de art. 27, 186 alin. (2) lit. *b) și d)* Cod penal, însă ulterior a indicat divergent că: „*acțiunile lui nu constituie infracțiunea tentativei de furt prevăzută la art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, ci reprezintă o faptă prejudiciabilă contravențională - tentativă de sustragere în proporții mici din avutul proprietarului prin furt, prevăzută de art. 13, 105 Cod contravențional*”;

b) nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat, și repetate în recursul ordinar, inclusiv asupra celor reproduse la pct. 3., 5. din prezenta decizie, și în felul și esența probatorie în care acestea au fost enunțate;

c) a trecut în revistă toate probele administrate, însă nu a apreciat fiecare probă administrată pe caz separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele concrete, de fapt și de drept, invocate în rechizitoriu, nu a indicat motivele pentru care a respins versiunile și probele aduse în sprijinul apărării, în special privind divergențele în declarațiile părții vătămate și a martorilor audiați.

Astfel, instanța de recurs ordinar a stabilit că, aprecierile sumare și confuze din descripțiv că: „*excluderea probei - procesului verbal din 03.09.2014, de cercetare la*

fața locului..., nu cade sub incidența prevederilor art. 251 alin. (2) Cod de procedură penală”, nu corespund criteriilor de drept privind aprecierea probelor și circumstanțelor cauzei prescrise în art. 101 Cod de procedură penală, la caz fiind invocată o circumstanță cu statut de probă în procesul penal.

Coroborând circumstanțele expuse în speța de referință, instanța de recurs a stabilit că, ambele instanțe nu au judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat, și că recursul de pe rol este întemeiat.

6. Prin decizia Colegiul penal al Curții de Apel Bălți din 01 septembrie 2020, apelul declarat de către avocatul Anușca Georgeta, în interesele inculpatului Apopii Nicolai, a fost admis din alte motive decât cele invocate, cu casarea parțială a sentinței Judecătoriei Drochia, sediul Râșcani din 15 mai 2018 în latura penală, cu pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care conform prevederilor art.332 Cod de procedură penală, a fost încetat procesul penal în privința lui Apopii Nicolai în baza art. 27, 186 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, pe motiv că fapta acestuia constituie o contravenție.

La fel, Apopii Nicolai a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 13, 105 Cod contravențional. Tot în acest context, în temeiul art. 30 alin. (1) și (2) Cod contravențional, Apopii Nicolai a fost absolvit de răspundere contravențională în legătură cu expirarea termenului de prescripție a răspunderii contravenționale.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a remarcat că, prima instanță eronat a constatat în fapt acțiunile lui Apopii Nicolai, invocând circumstanțe - săvârșită de două sau mai multe persoane, ce nu a fost dovedit prin probe.

În acest sens, instanța de apel a constatat că, s-a dovedit următoarea stare de fapt: *Apopii Nicolai, în noaptea spre 03 septembrie 2014, aflându-se la iazul ce aparține lui Bibos Nicolae din s. Baraboi, raionul Dondușeni, având scop de a sustrage pește, pe ascuns, a întins plasele de pescuit, însă din cauze independente de voința acestuia nu și-a dus intențiile sale până la sfârșit, pe motiv că a fost observat și reținut de proprietar, care a depistat în una din plase întinse în iaz, pește de soi carp și tolstolob, în sumă totală de 608,00 lei.*

Subsidiar, instanța de apel a remarcat că, sintagma „*în proporții considerabile*” este semnul estimativ al daunelor cauzate prin furt și acesta determină nu obiectul în plenitudinea sa, ci proprietățile sau relațiile acestuia cu persoana căruia îi aparține.

În acest context, instanța de apel a menționat prevederile Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 23 din 28.06.2004 cu privire la practica judiciară în procese penale despre sustragerea bunurilor. Astfel, la pct. 28 al Hotărârii nominalizate sunt indicate criteriile care urmează a fi luate în considerare la evaluarea daunei cauze prin infracțiune, acestea sunt: 1) starea materială și venitul victimei, existența persoanelor întreținute, alte circumstanțe care influențează esențial asupra stării materiale a victimei; 2) valoarea și cantitatea bunurilor; 3) însemnătatea bunurilor pentru victimă.

Astfel, instanța de apel a constatat că, o daună în proporție de 608 lei nu reprezintă o daună considerabilă pentru Bibos Nicolai, or, partea vătămată este deținător al unui iaz, fapt ce denotă că persoana nu se află într-o situație materială precară. Având în proprietate iazul destinat creșterii peștelui, o eventuală sustragere în număr de 7 pești nicidecum nu poate fi apreciată ca daună considerabilă. De altfel, atare estimare care atrage calificarea faptei în baza legii penale, se dovedește a fi o încălcare a principiului legalității, prin interpretarea extensiv defavorabilă a legii penale asupra situației de fapt reținute în sarcina lui Apopii Nicolai.

Urmare a celor expuse, instanța de apel a reținut prevederile Hotărârii Guvernului nr.1000 din 13.12.2013, în care este stipulat că, salariul mediu lunar pe economie pentru anul 2014 a constituit 4225,00 lei, ordine în care suma prejudiciului de către inculpat, în valoare de 608 lei nu depășește 20% din salariul mediu lunar pe economie pentru anul 2014.

Distinct de cele expuse, instanța de apel a remarcat că, împrejurările de fapt constatate nu corespund celor descrise în învinuirea adusă de către organul de urmărire penală lui Apopii Nicolai. În acest sens, instanța de apel a stabilit că nu s-a dovedit săvârșirea de către Apopii Nicolai a faptei imputate prin înțelegere prealabilă, împreună și în comun acord cu două persoane.

Subsecvent, instanța de apel a reținut că, fapta inculpatului nu întrunește elementul laturii obiective a infracțiunii imputate în baza art. 27, 186 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, după cum au fost încadrate acțiunile inculpatului de către organul de urmărire penală, totodată fiind prezentă componenta contravenției prevăzută de art. 13, 105 Cod contravențional, adică tentativa de sustragere în proporții mici din avutul proprietarului prin furt.

Conform prevederilor art. 30 alin. (1), (2), (5) Cod contravențional, Apopii Nicolai a fost absolvit de răspundere contravențională.

În aceste condiții instanța de apel a precizat că, circumstanța agravantă „săvârșită de două sau mai multe persoane” operează în oricare din următoarele trei ipoteze: a) coautoratul; b) săvârșirea infracțiunii de către o persoană care întrunește

semnele subiectului infracțiunii, în comun cu o persoană care nu întrunește aceste semne; c) săvârșirea infracțiunii de către o persoană care întrunește semnele subiectului infracțiunii, prin intermediul unei persoane care cu bună-știință nu este pasibilă de răspundere penală.

Concluzia dedusă de instanța de apel își găsește confirmare în baza declarațiilor părții vătămate Bibos Nicolae din 16.09.2014 (f.d. 57-58, vol. I), din conținutul cărora reiese că - la data de 03.09.2014, auzind zgomot în stufăria iazului, a observat o persoană care intenționa să lege plasa de pește care o pusese în iaz. Tot partea vătămată Bibos Nicolae, a mai menționat că - ulterior a aflat că persoana prinsă în flagrant este Apopii Nicolai. Sesizând poliția, a mai depistat o plasă în iaz în care se afla pește de soi carp și fitofag la preț total de 608 lei. Astfel, din declarațiile părții vătămate, care era prezentă la momentul cu pricina, nu s-a constatat că Apopii Nicolai era însoțit și de alte persoane pentru a înlesni furtul de pește, mai cu seamă nu dovedesc că ultimul a avut o înțelegere prealabilă cu alte persoane după cum s-a reținut în rechizitoriu.

La fel, s-a constatat că, aceleași circumstanțe sunt stabilite și în baza declarațiilor martorilor Șeremet Iurie și Mîța Alexandru, consemnate în cadrul audierii acestora în prima instanță.

Ținând cont de faptul că acțiunile ilicite a lui Apopii Nicolai au avut loc la 03.09.2014 și din acest moment până în prezent a trecut mai mult de un an, instanța de apel a conchis că Apopii Nicolai urmează a fi absolvit de răspundere contravențională în legătură cu expirarea termenului de prescripție a răspunderii contravenționale.

La fel, instanța de apel a calificat ca inacceptabilă argumentația apelantului în susținerea nevinovăției lui Apopii Nicolai, prin care indică în privința maltratării lui Apopii Nicolai de către Bibos Nicolae, Vovc Aurelia și alte persoane. Presupunerea că față de Apopii Nicolai a fost aplicată violența fizică nu înlătură caracterul ilegal a faptelor întreprinse pînă la acel moment. Mai mult, împrejurările deplânse nu au constituit obiect de examinare a prezentei cauze în ordine de apel.

În ce privește critica avocatului apelant cu privire la soluția instanței de judecată pe marginea acțiunii civile înaintată de către partea vătămată Bibos Nicolae, în latura prejudiciului moral, instanța de apel a calificat-o drept nefondată, având drept temei prevederile art. 1423 alin.(1), (2) Cod civil (în redacția LP58 din 06.04.17, MO119-126/14.04.17),

Instanța de apel a considerat că, încasând suma de 1000 lei din contul inculpatului Apopii Nicolai în beneficiul părții vătămate Bibos Nicolae cu titlu de prejudiciu moral, instanța a ținut cont de gradul de vinovăție a făptuitorului, de

circumstanțele în care a fost săvârșită fapta, de suferințele suportate de către Bibos Nicolae, de măsura în care această compensare poate să-i aducă satisfacție și conform principiului echității întemeiat a dispus repararea prejudiciului moral în suma stabilită.

7. Avocatul Pagu Alexandru cu inculpatul Apopii Nicolai au declarat recurs ordinar și invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, precum și încălcarea art. 6 al Convenției Europene a Drepturilor Omului au solicitat casarea sentinței primei instanțe și a deciziei instanței de apel din 01.09.2020, cu pronunțarea unei hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat pentru fapta incriminată în baza art. 186 alin. (2) Cod penal.

În motivarea recursului depus, recurenții au invocat că:

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și anume: nu a dat apreciere declarațiilor martorului Trancalan V., care aflându-se în situație de conflict cu inculpatul, având temeii de răzbunare, i-a comunicat lui Bibos Nicolae, precum că Apopii Nicolai a sustras peștele din iazul lui Bibos Nicolae, or, Trancalan V. nu deținea această informație, dar a inventat-o, declarațiilor părții vătămate, care vin în contradicție cu ale martorilor Griga Alexandru și Șeremet Iurie, proceselor-verbale de cercetare la fața locului, care au fost întocmite contrar prevederilor legale și se contrazic între ele;

- de către procuror nu a fost solicitată verificarea procesului-verbal de confruntare între Bibos Nicolae și Apopii Nicolai, nefiind la fel și solicitată cercetarea suplimentară a acestei probe. La materialele cauzei nu se regăsește o încheiere motivată a instanței de admitere a cererii de cercetare suplimentară a probelor;

- instanța de apel eronat a dedus că în declarațiile părții vătămate nu există contradicții, pe când acestea se combat prin procesul-verbal de audiere a lui Bibos Nicolae la faza urmăririi penale, procesul-verbal de confruntare între Bibos Nicolae și Apopii Nicolai, declarațiile date în prima instanță și în instanța de apel;

- toate probele obținute la faza de urmărire penală urmau a fi excluse în conformitate cu art. 94, 251 Cod de procedură penală, în contextul în care acesta a menționat că însăși Apopii Nicolai pledează nevinovat în săvârșirea infracțiunii ce i se încredințează, iar probe ce ar demonstra contrariul nu au fost administrate de către procuror;

- nici o probă din dosar nu demonstrează concluzia eronată a instanței precum că ultimul a avut intenția de a sustrage pește pe ascuns, și a întins plase de pescuit în iazul ce îi aparține lui Bibos Nicolae;

- lipsită de fundament juridic este și respingerea de către instanța de apel a

cererilor detaliate a tuturor încălcărilor admise la faza urmăririi penale, invocate de avocatul Pagu Alexandru, de nulitate a probelor, precum că inculpatul urma la etapa de finalizare a cauzei penale și la judecarea cauzei în prima instanță să invoce încălcările respective;

- instanța de apel a admis o eroare gravă în mod repetat prin aplicarea art. 13 și art. 105 Cod contravențional care nu pot fi aplicate speței în cauză, or, Curtea Supremă de Justiție prin Decizia sa din 22 ianuarie 2019, atrage atenție asupra probelor care nu au fost cercetate în instanța de apel.

- acțiunile organelor de urmărire penală, a primei instanțe și a instanței de apel, admise în privința lui Apopii Nicolai, au dus la faptul că întreaga procedură de urmărire penală să fie inechitabilă, contrară art. 6.1 și art. 6.3. lit. c) al Convenției Europene pentru Drepturile Omului.

8. La recursul ordinar declarat, având ca temei art. 431 alin. (1¹) Cod de procedură penală, a depus referință procurorul, pledând pentru admisibilitatea recursului ordinar declarat, cu casarea hotărârii atacate, și dispunerea rejudecării de către instanța de apel într-un alt complet de judecată, or instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în apel și nu a apreciat declarațiile martorilor apărării.

9. Judecând recursul ordinar în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

În speță se constată că recurenții s-au conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și au declarat recursul ordinar în termen.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să admită recursul și să dispună rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Conducându-se de dispozițiile art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

La caz, Colegiul penal lărgit atestă că recurenții invocă ca temeiuri de recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, sub aspectele că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței și că nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

Verificând materialele cauzei, Colegiul penal lărgit constată că se confirmă incidența temeiului de recurs invocat de recurenți, prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, prin prisma aspectelor că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, precum și că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care își întemeiază soluția.

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiuni de drept se referă cele ce țin de faptul: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual penal au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

În același context, Colegiul penal lărgit menționează, că hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței ierarhic superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali-vagi, reprezintă motiv de casare.

Coraportând decizia instanței de apel, la rigorile prevăzute de art. 414 Cod de procedură penală enumerate supra, se atestă că instanța de apel nu a ținut cont pe deplin de aceste cerințe și a comis următoarele erori de drept.

Colegiul penal lărgit, analizând partea descriptivă a deciziei instanței de apel (f.d. 226-235, vol. III) atestă că instanța de apel contrar cerințelor art. 414 alin. (5) Cod de procedură penală nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat de avocatul Anușca Georgeta în numele inculpatului (f.d. 36-41, vol. III) descrise și în pct. 2 a prezentei decizii, și nu a examinat astfel chestiunile esențiale supuse atenției sale, cum ar fi:

„- procesul-verbal de cercetare la fața locului efectuat a doua zi, în cadrul căruia în iaz s-a depistat o plasă de 200 metri, contravine cerințelor art. 118 alin. (4) Cod de procedură penală, urmând a fi exclus ca probă;

- organul de urmărire penală nu a fost în drept să efectueze o cercetare suplimentară, din moment ce în cadrul primei cercetări, efectuate în timpul nopții, aceștia au avut posibilitatea să retragă din iaz plasa de pescuit și să efectueze fotografii;

- instanța a pronunțat o hotărâre în lipsa probelor care ar demonstra vinovăția inculpatului, iar toate dubiile urmează a fi interpretate în favoarea inculpatului”.

Astfel, anume asupra acestor motive invocate în apelul declarat de avocatul Anușca Georgeta în numele inculpatului, instanța de apel nu s-a pronunțat sau s-a expus superficial fără o argumentare cuvenită, printr-o formulare generală și evazivă, fără a întreprinde toate măsurile de a elucida circumstanțele esențiale ale cauzei.

În acest sens, se notează că potrivit jurisprudenței constante a CtEDO, expuse în cazurile aplicării art. 6 al Convenției, s-a conchis că o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal (Suominen c. Finlandei (2003) §37, Kuznetsov și alții c. Rusiei (2007) §85).

De asemenea, în hotărârea CtEDO în cauza Helle împotriva Finlandei, 19 decembrie 1997, pct. 60, se reține că noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă care nu și-a motivat decizia, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară fie prin alt mod, **să fi examinat totuși în mod real chestiunile esențiale supuse atenției sale.**

Mai mult, din conținutul sentinței și deciziei instanței de apel rezultă că instanțele de judecată au descris toate probele administrate, însă nu au apreciat fiecare probă administrată pe caz separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele concrete, de fapt și de drept, invocate în rechizitoriu și de către partea apărării, nu au indicat motivele pentru care au respins versiunile și probele aduse în sprijinul apărării, și au lăsat astfel fără nici o apreciere declarațiile martorilor apărării - Apopii Eugenia, Apopii Serghei, Apopii Vasilii și Tomașenco Victor, ce contravine prevederilor art. 24, 101 Cod de procedură penală și afectează dreptul inculpatului la apărare.

Totodată, Colegiul penal lărgit verificând materialele cauzei penale, atestă că instanța de apel a mai omis de a întreprinde toate măsurile necesare de a elucida toate circumstanțele importante ale cauzei, or nu a evaluat și nu a înlăturat în totalitate divergențele din probele administrate la faza de urmărirea penală și cercetate în prima

instanță, verificate în ședința instanței de apel, deoarece aceasta nu a indicat prin care probe se confirmă că a 2-a plasă ridicată în cadrul cercetării la fața locului din 03.09.2014, ziua la ora 12:50, în care s-au depistat 7 pești (f.d. 16 - 35, vol. I) (*valoarea peștilor a fost stabilită ca fiind de 608 lei și a fost determinantă la cuantificarea prejudiciului cauzat și calificarea faptei imputate inculpatului Apopii Nicolai*), aparține sau a fost instalată anume de către inculpatul Apopii Nicolai, în condițiile în care în învinuire și în fapta constatată de instanța de apel, a fost reținut că fapta imputată inculpatului Apopii Nicolai a fost săvârșită pe timp de noapte la 03 septembrie 2014 (*cu mai multe ore înainte ca să fie ridicată a doua plasă de pescuit în care au fost depistați ulterior peștii*), nefiind totodată verificată legalitatea și relevanța procesului verbal de cercetare la fața locului din 03 septembrie 2014, ora. 12:50 (f.d. 16-35, vol. I), or conform procesului-verbal de cercetare la fața locului din 03 septembrie 2014, ora 02:50 - 03:20 min (f.d. 13-15, vol. I) (*adică imediat după săvârșirea faptei incriminate*) a fost depistată în atașul motocicletei și ridicată doar o plasă de pescuit, nefiind făcută vreo mențiune despre existența altei plase de pescuit.

Astfel, Colegiul penal atestă că din cele expuse rezultă că concluzia instanței de apel privind vinovăția inculpatului Apopii Nicolai în tentativa de sustragere prin furt a peștelui în valoare de 608 lei depistat doar în a doua plasă ridicată deja în timpul zilei la ora 12:50, acțiuni calificate în baza art. 13, 105 Cod contravențional, este întemeiată pe presupuneri, ce contravine prevederilor art. 389 alin. (2) Cod de procedură penală, or în decizia instanței de apel nu au fost indicate probe certe ce ar demonstra incontestabil că a doua plasă de pescuit ridicată de organul de urmărire penală aparține și a fost instalată anume de Apopii Nicolai, circumstanțe ce nu au fost examinate și verificate minuțios de către instanța de apel, ce nu poate fi acceptat și menținut de instanța de recurs ordinar.

În consecință, Colegiul penal lărgit atestă că instanța de apel a adoptat o decizie de casare parțială a sentinței primei instanțe în latura penală, cu pronunțarea unei noi hotărâri în această parte potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care procesul penal în privința lui Apopii Nicolai pe învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 27, 186 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, a fost încetat, pe motiv că fapta acestuia constituie o contravenție și Apopii Nicolai a fost recunoscut vinovat în comiterea contravenției prevăzute de art. 13, 105 Cod contravențional, cu absolvirea acestuia de răspundere contravențională în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere contravențională, printr-o motivare superficială, fără a clarifica aspectele esențiale descrise supra, și a lăsat fără o argumentare cuvenită motivele invocate în apelul declarat, prin ce a fost afectată soluția adoptată și această decizie nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, din care considerente

recursul declarat urmează a fi admis, iar decizia instanței de apel casată total, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel.

10. Astfel, la rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de dispozițiile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile Legii procesual penale – asupra motivelor esențiale indicate în cererea de apel și în măsura competenței sale asupra motivelor din recursul ordinar declarat, nominalizate în prezenta decizie, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, și în dependență de circumstanțele constatate, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu și de practica relevantă a CtEDO, în cadrul unui proces de judecată contradictoriu, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

11. Conducându-se de prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Pagu Alexandru cu inculpatul Apopii Nicolai, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 01 septembrie 2020, în cauza penală privindu-l pe **Apopii Nicolai Xxxxx**, cu dispunerea rejudecării cauzei de către Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

Decizia nu este supusă căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la **04 martie 2021**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor